

Bir Şiir Bin Bir Çeviri

Ramis DARA*

Edebiyatla, hele şiirle biraz ilgilenip de Guillaume Apollinaire (1880-1918) adını duymayan biri var mıdır, pek sanmıyorum. Bu denememde onun en ünlü şiirlerinden "Le Pont Mirabeau"nun ("Mirabeau Köprüsü") Türkçe çevirilerine değinmek, söz konusu şiirin dörtlükleri arasında ve sonunda dört kez yinelenen bir ikiliği (beyit, le distique) kaynak metindeki ikilikle ve kendi aralarında karşılaştırmak istiyorum. Böylece şiir çevirisinin, özellikle de ölçülü uyaklı şiir çevirisinin ortaya çıkardığı güçlükleri somut bir örnek üzerinde sergilemiş, birlikte çözüm yolları aramış olacağız.

Türkçe çeviriler, dedim, tam dokuz çeviri söz konusu¹. Bu sayı fazla gibi görünebilir. Oysa kişisel kanım dergilerde ve belki kitaplarda yayımlanmış başka "Le Pont Mirabeau" çevirilerinin de bulunabileceği. Apollinaire'in şiiri 1912 tarihli, benim bulabildiğim çevirilerin en eskisi -olduğunu sandığım- Ahmet Necdet

* *Uludağ Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Öğretmeni.*

1 Türkçedeki "Le Pont Mirabeau" çevirmenleri:

1. Ahmet Necdet, 1959, *Çağdaş Fransız Şiiri*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, s. 96.
2. Tahsin Saraç, *Çağdaş Fransız Şiiri Antolojisi*, 1963, İkinci Basım: Cem Yayınları, İstanbul, 1976, s. 17 (Antoloji bu şiirle başlıyor).
3. Necati Cumalı, 1965, *Apollinaire'den Şiirler*, Varlık Yayınları, ss. 22-23.
4. Ayhan Özden, 1975, *G. Apollinaire -Şiirler-* Ankara, Ayyıldız Matbaası, s. 5 (Seçki bu şiirle başlıyor).
5. Sezai Karakoç, *Batı Şiirlerinden*, 1976, İkinci Basım: 1978, Diriliş Yayınları, İstanbul, ss. 53-54.
6. Cemal Süreya, *Ülke Ülke Çağdaş Dünya Şiiri*, 1970'lerin sonları (?), Milliyet Sanat Dergisinin Eki, s. 545.
7. Abdullah Rıza Ergüven, 1985, *Fransız Şiiri*, Yaba Yayınları, Ankara, s. 104.
8. Gertrude Durusoy - Ahmet Necdet, 1986, *Dünya Gülü*, Adam Yayınları, İstanbul, ss. 22-23.
9. Fatma Kethüdaoğlu : Şubat 1992, *İnsalcı*, Sayı: 16, s. 4.

'in çevirisiyse, ancak 1959 tarihli. Bu aranın ilk döneminde Arap harfleriyle, sonraki dönemde de günümüz harfleriyle yapılmış, ayrıca benim taradığım dönemde de gözümünden kaçmış başka çeviriler olabilir mi olabilir.

Bir şiirin aynı dile bunca çok çevrilmesinin nedenleri arasında, o şiirin çok beğenilmesi, çevrilmesinin kolay görünmesi ya da tam tersi zor görünmesi, dolayısıyla önceki çevirilerin aşılma çabası bulunabilir sanıyorum. Ayrıca bu durumu, belki şiirin çevrilemezliğinin, çevrilemezliğinin dolaylı bir kanıtı sayanlar da, tam tersi çevrilebilirlik kanıtı sayanlar da çıkabilir. Bu sözlerin sahibi, birbirinden farklı bu düşünceleri taşıyanlara saygı duymakla birlikte, geçerken, kendi kişisel görüşünün, genel olarak şiirin, hiç değilse çoğu şiirlerin, çevrilemezliğinden yana olduğunu, buna karşın yine de boyuna şiir çevirisi yapılması gerektiğini belirtmek istiyordum².

Bulunabilen dokuz çeviriden sekizi antoloji ya da seçme şiirler türü kitaplarda, dokuzuncusu da bir dergide yer alıyor. Kitaplara, antolojilere alınmadan önce çoğu şiirin önce dergilerde yayımlandığını göz önüne alırsak, sıralamaya sakinmayla bakmamız, ya da "şu çevirmen şu çevirmenden etkilenmiş, yararlanmış" demekten çok, "şu çeviriyle şu çeviri arasında benzerlikler var" türü bir yaklaşımda bulunmanın daha doğru olabileceğini sanıyorum.

Şimdi söz konusu ikiliğin özgünüyle Türkçe karşılıklarını okuyalım sırayla:

İşte Apollinaire'in ikiliği:

Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure

Bunlar da, çevirilerin alındığı kaynaklara dayanılarak yapılan ama kesin olmayan bir sıralamayla; Ahmet Necdet'in (1), Tahsin Saraç'ın (2), Necati Cumalı'nın (3), Ayhan Özden'in (4), Sezai Karakoç'un (5), Cemal Süreya'nın (6), Abdullah Rıza Ergüven'in (7), Gertrude Durusoy - Ahmet Necdet'in (8), Fatma Kethüdaoğlu'nun (9) çevirileri:

1. Çal ey saat gel ey gece
Günler gelip geçiyor
Bense olduğum yerde
2. Gel ey gece çal saat sen
Geçiyor günler kalıyorum ben

2 Oldum bittim kuramların değil uygulamaların çekimine kapıldım; bu, birincileri hor gördüğümünden değil. Elimin altında Georges Mounin'le Jean-René Ladmiral'in çeviri bilimle ilgili birer kitabının fotokopileriyle (Linguistique et traduction, Traduire; théorèmes pour la traduction) Türkçede çıkan çeviriye ilişkin neredeyse bütün yayınlar bulunmasına karşın hiçbirine başvurmadım; ama bu onları okumadım demek değil; ancak kaynak gösterecek doğrudan bir ilişki kurmuyorum, alıntıya başvuruyorum.

3. Gece gelir saat çalar
Günler var ki kaldım naçar
4. Gelsin gece çalsın saat
Günler gider kalırım ben
5. Çal sevgili saat gel sevgili gece
Ben kalıyorum günler gidiyor sessizce
6. Çalsana saat insene ey gece
Günler geçiyor bense hep aynı yerde
7. Zaman bu çalar saat olur gece
Günler geçer ben kalırım öylece
8. Çal ey saat gel ey gece
Günler geçip gidiyor
Bense olduğum yerde
9. Saat çaldı, yine başlıyor gece
Günler beni bırakıp gidiyorlar sessizce...

Karşılaştırmaya başlamak için, düzyazı mantığıyla Apollinaire'in dizelerinin en yakın, en yalın Türkçe karşılığını verelim:

Gel gece, çal saat
Günler geçip gidiyor, ben kalıyorum

Ya da, Fransızcadaki "indicatif présent" kipi Türkçedeki geniş zamanın da karşılığı olduğu için, ikinci dizeye şöyle de diyebiliriz:

Günler geçip gider, ben kalırım

Çevirilerde bu yalın söyleyişlere niye hiç yüz verilmiyor? diye soramayız. Çünkü çevrilmek istenen metin bir düzyazı değil, şiir. Şiirin de, az ya da çok, düzyazıdan ayrılan bir söyleyiş biçimi olmak durumunda. Üstelik buradaki dizeler birbiriyle uyaklı da, uyağın dışında, denememizin ilerleyen bölümlerinde görülebileceği gibi, ölçü de söz konusu.

Şiire, şiirimize şiirliğini vermede tartışma götürmemesi gereken bu yan öğeleri göz önüne alan ve zaten çoğunluğu şair olan³ çevirmenler, Fransızca sözcüklerin yerine Türkçe sözcükleri yerleştirmekle, salt bunu yapmakla işin içinden sıyrılmayacaklarını çok iyi biliyorlardı kuşkusuz. Uyaklılığı gözle de kulakla da açıklıkla algılanan ikiliği, biri dışında, uyaksız çevirmekten özellikle kaçınıyorlar bu yüzden.

Şiirin geri kalanını uyaklı çevirmeye özen gösteren Ayhan Özden'e gelince, üzerinde durduğumuz ikilikte nedeh bu yolu izlemiyor? "İzlemiyor" yerine, "izleyemiyor" dersek, yanıt büyük ölçüde verilmiş olacak sanıyorum. İkiliğin Türkçe çevirisinde uyağı yakalamak son derece zor çünkü. Özellikle ilk dizedeki, ikisi ad, ikisi eylem olan dört sözcüğü uygun biçimde yerleştirdiğinizde ikinci dizede buna uygun uyak sağlamak son derece zorlaşıyor. "Çök ey gece çal saat" dediniz, ikinci dizede, "saat" sözcüğüyle uyak oluşturacak hangi sözcüğe yer vereceksiniz?

Eylemleri sona alıp "Gece gel saat çal" diyerek de işi çöremezsiniz; hem söyleyiş yavanlaşıyor, hem de "çal" la uyaklı sözcük bulmak da kolay değil.

Şimdi burada söz konusu soruna çevirmenlerce nasıl çözüm arandığını gözden geçirelim.

a. 1., 5., 6., 7., 8., 9. çevirmenler, ilk dizedeki ikili parçanın yerini değiştirerek, yani "saat"i başa alıp kendisiyle uyaklı kolay sözcük bulunabilecek olan "gece"yi dize sonuna getirerek sorunu aşmak istemişler.

b. 2. çevirmenin kaynak metni (Fransızca) anlamsal ve yapısal açıdan amaç metne (Türkçe) kolayca ve başarıyla aktardığı söylenebilir gibi görünüyor: Birinci seslenilen adın başına "ey", ikinci seslenilenin de sonuna "sen" getirip, bunun karşısına da ikinci dizede "ben"i çıkararak.

c. 3. çevirmen, ilk dizenin eylemini sona getirip, bu arada ikiliğin anlamını da zorlayarak sorunu çözmeyi denemiş.

d. 4. çevirmenin, uyaklı ikiliği uyaksız çevirme yolunu seçtiğinden daha önce de söz etmiştik.

Bu dört seçenekten son ikisinin (anlamı zorlayan çeviriyle uyaksız çeviri) eleştirisine girmek istemiyorum. Bu yöntemlerin başka savunucularının bulunduğunu da biliyorum ama, bana burada bütünüyle izlenmemesi gereken yollar olarak görünüyorlar.

"a" seçeneğine, "saat"ın başa, "gece"nin sona alınmasına, iki nedenle karşı çıkıyorum:

3 Adı şair olarak bilinmeyen çevirmenler Ayhan Özden, Gertrude Durusoy, Fatma Kethüdoğlu.

Birincisi anlamsal açıdan. Çünkü, önce gecenin 'olması', ya da 'gelmesi', 'çökmesi' söz konusu olsun ki, sıra saatin çalmasına gelsin. Gece, uzunca bir süre ya da süreç; saatin, gongun, kampananın çalmasıysa daha kısa ve kesin bir an'dır gibi geliyor bana. (S)imgeleri okumaya çalışırsak, gece yaşlılık, ayrılıksa, saatin çalması ölümdür; ya da şiirimizin genel havasına ve yazıldığı dönemdeki Apollinaire'in yaşam öyküsüne baktığımızda, gece aşkın sararıp solduğu dönemse, saatin çalması da aşkın kesin bitişidir, ayrılıktır⁴. Özet olarak, süreç oluşmadan sonra geçilmemelidir, düşüncesinden yola çıkarak dizelerin öğelerinin yer değiştirmesine karşı çıkıyorum.

İkinci karşı çıkış nedenim, denebilirse yapısal açıdan. Dizelerin ikili parçalardan oluştuğundan söz etmiştim. İkiliğimizi oluşturan dizeler ya da parçalar alışıldığı üzere soldan sağa yatay okunabildiği gibi, yukarıdan aşağıya dikey okumaya da elverişliler gibi geliyor bana. Bu noktadan bakılınca kaynak metinle amaç metnin parçalarının sıralanışı birbirini tutmak zorundadır. Dizeleri oluşturan parçaları aşağıdaki gibi dikey olarak okuduğumuzda, ayrıca içindeki parçaların şairin iç sesi olarak belirlediği görülür.

Çök ey gece...
(günler geçer...)

... Çal sen saat
(... bana inat)

Dizeleri bölmeden bilindiği biçimde okurken de bu durum söz konusu zaten: İlk dize dışa dönük bir anlatımken, birinci tekil kişinin karşısına aldığı zamansal kavramlara seslenmesi; ikinci dize bir mırıldanmadır, bir kendi kendine söyleniştir:

Çök ey gece çal saat
(Günler geçer bana inat)

Dizeleri bölerek yukarıdan aşağıya okuma önerimiz uç bir düşünce ürünü gibi de görünebilir. Ama şair, ritimle de, hece sayılarındaki yatay ve dikey eşitlikle, sonuçta bakışım da bunu öngörmüş gibi görünüyor. Belki gözlerinin önünde açık, kesin bir tasarımla böyle somut bir amaç canlandırmamıştı ama, sezgileriyle bunu hazırlamış da olamaz mı?

4 Apollinaire şiiri yazdığı dönemde sevgilisi Marie Laurencin'den ayrılmıştır.

1. André Lagarde - Laurent Michard, XX siècle Les grands auteurs français, Bordas, 1983, p. 43.

2. André Rouveyr, Amour et poésie d'Apollinaire, Edition du Seuil, 1955, p. 84.

Şiirin bütününde dalgalar halinde akan suyu, ırmağın ritmini biçimsel olarak yansıtmayı hedeflemiş olan⁵ şairin 'nakarat' ikiliğine bu tür gizemler, gizler yüklediğini kolayca ileri sürebilir miyiz bilemiyorum...

2. çevirmenin anlamsal ve yapısal açıdan başarılı görüldüğünden söz etmiştim, aslında yapısal değil de "biçimsel" demem gerektiğini düşünüyorum şimdi. "Sen" - "ben" uyaklanması biçimi kurtarıyor belki ama, bu uyaklar Türkçe'de en kolay türetilen, başvurula başvurula denebilirse eskitilen, epritilen sözcükler değil midir? Onlara başvurulmadan da anlamda belirgin bir değişiklik ortaya çıkmadığı için bu iki sözcük doldurma hece-sözcük konumuna düşüyorlar, hele uyak olarak belirginleştirildiklerinde.

Uyakları karşılama kaygısı dışında ikinci dizenin çevirisinde de bir güçlük ortaya çıkıyor. Dizelerin ikiye parçalı olduğunu görmüştük. Birinci dizede parçalar birbirini sürdürürken, ikincide sürdürmüyor; özneler değişiyor ve bir karşıtlık durumu ortaya çıkıyor.

Çevirmenlerin bu güçlüğü nasıl aşmaya çalıştıklarına bakalım şimdi de.

a. 1. ve 8. çevirmenler, ikinci dizeyi bölerek, ikiliği üçlüğe çıkarıyor, böylece söyleyiş güçlüğüne aşıyor, karşıtlığı vurgulamış oluyorlar (1. çevirmenin 8. çeviriyi gerçekleştiren iki çevirmenden biri olduğunu unutmayalım).

b. 2., 4., 5., 7. çevirmenler, dizenin ikili yapısını, gizli özneyi "ben" olarak açığa çıkararak karşılıyorlar.

c. 3. ve 9. çevirmenler, ikili yapıyı bozup, dahası anlamdan da (ilki çokça, ikincisi biraz) uzaklaşmayı göze alarak Türkçeleştiriyorlar dizeyi.

d. 6. çevirmen, 1. ve 8. çevirmenin de başvurduğu ama dize sayısını artırarak desteklediği bir ögeyi, tek başına kullanarak, "-se" ekiyle, "bense" biçiminde bir söyleyişle karşıtlığı karşılamaya çalışıyor.

Buradaki somut uygulamaya pek de bakmaksızın, düşünce düzleminde, b. ve d. şıklarındaki çevirmenlerin tutumları bana daha uygun görünüyorlar.

Karşıt iki parça, bizim düz karşılık önerilerimizdeki gibi, virgülle verilemez mi? sorusu akla gelebilir burada. Konuya edebiyat ya da şiir tarihinden yola çıkarak baktığımızda, bu olanaksızlaşıyor: Apollinaire'in bu şiirinin de içinde bulunduğu *Alcools* (Alkoller) adlı şiir kitabı dünya edebiyatında noktalamanın bütün atıldığı ilk şiir kitabı olarak biliniyor.

Denememizin bu aşamasında özgün metindeki sözcük ve sözcük öbeklerinin, tümce parçalarının çeşitli çevirmenlerce hangi sözcük ve sözcük öbekleriyle, tümce parçalarıyla karşılandığını gösteren bir tabloya göz atalım.

5 Şiire bakıldığında dizelerin başlangıç yerlerinin böyle bir çağrışıma yol açtığı söylenebilir. Ayrıca bkz. André Rouveyr, *İbid.*, pp. 83-93.

Apol.	1. Çev.	2. Çev.	3. Çev.	4. Çev.	5. Çev.	6. Çev.	7. Çev.	8. Çev.	9. Çev.
vienne	gel	gel	gelir	gelsin	gel	insene	olur	gel	başlıyor
nuit	gece	gece	gece	gece	gece	gece	gece	gece	gece
sonne	çal	çal	çalar	çalsın	çal	çalsana	çalar	çal	çaldı
heure	saat	saat	saat	saat	saat	saat	saat	saat	saat
jours	günler	günler	günler	günler	günler	günler	günler	günler	günler
s'en volent	gelip geçiyor	geçiyor	var ki	gider	gidiyor sessizce	geçiyor	geçer	geçip gidiyor	gidiyorlar sessizce
je demeure	bence olduğum yerde	kalıyorum ben	kaldım naçar	kalırım ben	ben kalıyorum	bence hep aynı yerde	ben kalırım öylece	bence olduğum yerde	beni bırakıp...

Buradan adların (la nuit, l'heure, les jours) kolaylıkla ve bütün çevirmenlerce aynı sözcüklerle (gece, saat, günler) karşılandığı, güçlüğün eylemlerden ve eylemlerin oluşturduğu tümceciklerden kaynaklandığı görülüyor. Gerçekten de çeviri yapmak, dahası kaynak dili anlamak demek; o dilin eylemlerini, eylemlerin katıldığı tümce ve tümce parçacıklarını anlamak ve bunu uygun sözcüklerle aktarabilmek demek. Yoksa özellikle doğada, yaşamda somut karşılığı olan nesnelere adlarını bir sözlüğe bakarak da öğrenebilir insan, bunun çeviri ve onun ilk aşaması kaynak metni anlamakla ilişkisiyse çok sınırlı.

Eylemlerin yarattığı güçlük daha çok kip durumundan, aynı yapının eşdeğerlerinin amaç dilde yaratılamamasından kaynaklandığı gibi, eylem somut bir gerçekliği dile getirmedikleri için doğrudan o eylemin anlamıyla da ilgili olabiliyor. Örneğimizde kaynak dildeki "s'en aller" eylemi de amaç dilde bence az güçlük çıkarmıyor. "Gelip geçmek", "geçmek", "gitmek", "sessizce gitmek", "geçip gitmek" gibi karşılıklar kullanılıyor çevirilerde bu sözcüğün yerine. Bence uygun karşılık, "geçip gitmek" kadar "çekip gitmek" de olabilirdi, bu ifade, günlerin insana aldırmağını dile getirdiği gibi, bu zaman birimini belli oranda kişileştirmiş de oluyor. Şiirde neredeyse her şey canlıdır, kişileşmiş gibidir, başta Sen nehri ve suları, saat, gece, gün, zaman, umut vb. Böyle bir atmosferde "passer" (geçmek), "eouler" (akmak), "revenir" (geri dönmek) eylemlerinin yanındaki "s'en aller"ye "çekip gitmek" anlamını yüklemek daha doğru görünüyor bana.

Ayrıca Türkçede "gece olur" ama, buyruk olarak "ol gece" diyemeyeceğimize göre, "gel gece"dense "çök gece" demenin daha iyi bir söyleyiş sayılabileceğini düşünüyorum. Çünkü gece 'olduğu' kadar, 'çöker' de, 'geldiğindense' kolay kolay söz edilmez dilimizde.

Bitirirken, Apollinaire'in "Le Pont Mirabeau" şiirinin Türkçedeki bütün çevirilerini olumsuz anlamıyla eleştirip yargılamak gibi bir amacımın bulunmadığını vurgulamalıyım. Yoksa bana, "Peki senin çevirin hangisi?" diye sorma hakkınız mı doğardı! Üstelik benim öneri-çevirimin de okuduğum çevirilerden daha iyi olma gibi bir iddiası yok. Şiirin bütününe uzanmadan yalnızca ikiliklerin çevirilerine baktığımda en tuttuğum çevirinin 2. çevirmeninki olduğunu söyleyeceğim. Ama yine de, daha sonra eleştirmek üzere, üzerinde durduğumuz ikilik için gözden geçirdiğimiz çevirilerden farklı iki öneride de ben bulunacağım:

10/a. Çök ey gece çal sen saat
Günler geçer bana inat

b. Çök ey gece çal kampana
Günler geçip gidiyor bakmadan bana

İlk önerim (10/a.) için eleştiri: "Çök ey gece" güzel de, "çal" ile "saat" arasındaki "sen"e ne oluyor? Bu sözcüğü hece sayısını tamamlamak için oraya getirdiğim açık. Ayrıca "ey" de öyle. "Çök gece çal saat"ın çok tıkız bir söyleyiş olacağı endişesiyle aralara "ey" ve "sen" getiriyorum. İkinci dizeyeysel ne diyeceğimi bilemiyorum. "Bana inat" ifadesinin savunmasını yapmıyorum, yapamıyorum. Kuşkusuz çalışma boyunca benzer durumlar için önceki çevirmenleri eleştirmeseydim, şimdi kendi önerimle ilgili söylenecek şeyler bulabilirdim; ama orada, "anlamdan uzaklaşma" dedim, dolayısıyla da ifadenin çatısının bozulmasından duyduğum tedirginliği dile getirdim, buradaysa aynısını kendim yapıyorum.

İkinci önerimin eleştirisi: Önce, "kampana" nereden çıktı, bunun hesabını vermeliyim. "Kampana çalmak" deyimi için "gemi, istasyon gibi yerlerde belli vakitlerde çan çalmak" diyor sözlük. Hiç değilse benim önerimde, yola çıkışı, uzak diyarlara başlangıcı ifade ediyor kampana çalma deyimi, bu çağrışım demetiyle şiire denk düşebileceğini umuyorum onun. "Le Pont Mirabeau" şiirinin kişisi ölüme, ya da ona değilse de hicranın anayurduna yola çıkacak bir (u)mutsuz değil midir sizce de?

"S'en aller" eylemi için "çekip gitmek"i önermişim ama şimdi ikiliği çevirirken "geçip gitmek" diyorum, bu durum "günler geçip gidiyor" ifadesindeki üç "g"nin çekiminden mi kaynaklanıyor yoksa?

Size benim çevirimin, çevirilerimin eleştirdiğim çevirilerden iyi olmadığını söylemişim. Bu yüzden onu, onları onuncu, onbirinci çeviri saymaktan kaçınıyorum. Ama yine de, sonuncu değil de, onuncu ya da bin onuncu bir çevirmenin, çeviri çabalarının da katkılarıyla varsıllaşan bir dil içinde gelip çok güzel bir "Mirabeau Köprüsü" çevirisini Türk okurlarına sunacağını, asıl önemlisi de bu çeviri-

riyi, bu çevirileri okuyan Türk şairlerinin kendi şiirlerini oluştururlarken Apollinaire'den, belki farkında bile olmadan küçük kıvılcım uçları, imge tozları devşireceğini ve bu durumun okurdan okura, şairden şaire, dilden dile; doğal olarak Fransızcadan Türkçeye olduğu gibi Türkçeden Fransızcaya, Yidişçeden İngilizceye de... sürüp gideceğini düşünüyorum.

LE PONT MIRABEAU

Guillaume APOLLINAIRE

Sous le pont Mirabeau coule la Seine
Et nos amours
Faut-il qu'il m'en souvienn
La joie venait toujours après la peine

Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure

Les mains dans les mains restons face à face
Tandis que sous
Le pont de nos bras passe
Des éternels regards l'onde si lasse

Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure

L'amour s'en va comme cette eau courante
L'amour s'en va
Comme la vie est lente
Et comme l'Espérance est violente

Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure

Passent les jours et passent les semaines
Ni temps passé
Ni les amours reviennent
Sous le pont Mirabeau coule la Seine

Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure

MIRABEAU KÖPRÜSÜ ÇEVİRİLERİ

1. Ahmet Necdet Çevirisi:

Mirabeau köprüsünün altından Seine nehri akar
Ve bizim aşklarımız
Neşenin kederden sonra geldiğini
Hatırlamış olsam ne çıkar

Çal ey saat gel ey gece
Günler gelip geçiyor
Bense olduğum yerde

Hep yüz yüze kalalım el ele tutuşların
Ahengine uyarak
Bir köprü kuralım ki kollarımız altından
Yorgun dalgası geçsin o sonsuz bakışların

Çal ey saat gel ey gece
Günler gelip geçiyor
Bense olduğum yerde

Aşk da gelir geçer bu akan su gibi
Aşk da gelir geçer
Hayatı gibi ağır biz insanların
Ve taştan daha sert umudu gibi

Çal ey saat gel ey gece
Günler gelip geçiyor
Bense olduğum yerde

Geçer günler geçer günler haftalar
Ama ne geçmiş zaman
Ve ne de aşkların geri döneceği var
Mirabeau köprüsünün altından Seine nehri akar

Çal ey saat gel ey gece
Günler gelip geçiyor
Bense olduğum yerde.

2. Tahsin Saraç Çevirisi:

Seine nehri akar Mirabeau köprüsünden
Ve de sevilerimiz
Ansiyayım mı ki hemen
Sonra gelirdi sevinç hep üzüntüden
Gel ey gece çal saat sen
Geçiyor günler kalıyorum ben

Yüzün yüzüme karşı, elin elimde olsun
Akarken
Köprüsünden kolumuzun
Ölümsüz bakışların dalgası yorgun
Gel ey gece çal saat sen
Geçiyor günler kalıyorum ben

Geçip gider sevi bu akarsu gibi
Geçip gider sevi
Yaşamsa bir ağır bir ağır ki
Umut da öylesine öylesine ezici
Gel ey gece çal saat sen
Geçiyor günler kalıyorum ben

Günler geçer haftalar geçer
Ne geçen var
Ne o seviler döner
Mirabeau köprüsünden Seine akıp gider
Gel ey gece çal saat sen
Geçiyor günler kalıyorum ben

(Dörtlüklerin üçüncü dizelerinin başlangıç yerleri tarafımdan denkleştirildi.)

3. Necati Cumalı Çevirisi:

Mirabeau Köprüsü altında akan Seine
Akan sevdalarımız
Kismete anmak mı düřtü neden
Hiç gülmedi yüzüm ilkin üzülmeden

Gece gelir saat çalar
Günler var ki kaldım naçar

Eller ellerde yüzyüze kalalım da
Durmadan aksın dursun
Kollarımız köprüsü altında
Yorgun ölümsüz bakışlar dalga dalga

Gece gelir saat çalar
Günler var ki kaldım naçar

Sevda geçer akan bu suyu andırır
Sevda gelir de geçer
Bazan yaşamak gibidir ağır
Bazan umut gibi güçlü sarsıcıdır

Gece gelir saat çalar
Günler var ki kaldım naçar

Günler haftalar geçer ne gelir elden
Ne geçenden hayır var
Ne de geçip giden sevgilerden
Mirabeau Köprüsü altında akan Seine

Gece gelir saat çalar
Günler var ki kaldım naçar

4. Ayhan Özden Çevirisi:

Mirabo köprüsü altında akıyor Sen nehri
Ve aşkımız
Anımsamam gerek mi
Üzüntünün sonunda sevincin geldiğini

Gelsin gece çalsın saat
Günler gider kalırım ben

Ellerin ellerimde yüzyüze duralım
Geçerken
Köprüsü altından kollarımızın
Yorgun dalgası sonsuz bakışların

Gelsin gece çalsın saat
Günler gider kalırım ben

Aşk gidiyor su gibi şu akan
Aşk gidiyor
Ne ağır yaşam
Ve de Umut ne yaman

Gelsin gece çalsın saat
Günler gider kalırım ben

Geçiyor günler haftalar geçiyor
Ne geçen zaman
Ne de aşklar dönüyor
Mirabo köprüsü altında Sen akıyor

Gelsin gece çalsın saat
Günler gider kalırım ben

5. Sezai Karakoç Çevirisi:

Sen akıyor altından Mirabeau Köprüsünün
Ve bizim aşklarımız
Hatırlamalı mıyım durup dururken bugün
Sevincin çıkageldiğini hemen ardından güçlüğün

Çal sevgili saat gel sevgili gece
Ben kalıyorum günler gidiyor sessizce

Ellerimde ellerin kalalım yüz yüze
Kollarımızın köprüsü
Altından geçsin yüze yüze
Sonsuz bakışlar bitkin dalgalar dizdize

Çal sevgili saat gel sevgili gece
Ben kalıyorum günler gidiyor sessizce

Aşk bu akan su gibi akıp gidiyor akmaktadır
Aşk akıp gidiyor
Yaşamak gibi umut gibi ağır
Kör ve sağır

Çal sevgili saat gel sevgili gece
Ben kalıyorum günler gidiyor sessizce

Geçiyor günler geçiyor haftalar
Ne geçmiş zaman
Ne geri dönecek aşklar var
Mirabeau Köprüsünün altından Seine akıyor akar

Çal sevgili saat gel sevgili gece
Ben kalıyorum günler gidiyor sessizce

6. Cemal Süreya Çevirisi:

Seine akıyor Mirebeau Köprüsünün altından
Ve şu bizim aşkımız
Olur mu durasın şimdi anımsamadan
Sevincin geldiğini ancak acının ardından

Çalsana saat insene ey gece
Günler geçiyor bense hep aynı yerde

Yüzyüze duralım böyle elin elimde kalsın
Ve aşkın dursun
Sonsuz bakışlar dalgalar yorgun argın
Köprüsü altından kollarımızın

Çalsana saat insene ey gece
Günler geçiyor bense hep aynı yerde

Aşklar akıp gidiyor şu akarsu gibi
Akıp gidiyor aşklar
Hayat öyle durgun öyle yavaş ki
Ve umut nasıl zorlu nasıl depdeli

Çalsana saat insene ey gece
Günler geçiyor bense hep aynı yerde

Günler geçiyor günler haftalar yaman
Ve dönmüyor geri
Ne çıkıp giden aşklar ne geçen zaman
Seine akıyor Mirabeau Köprüsünün altından

Çalsana saat insene ey gece
Günler geçiyor bense hep aynı yerde

7. Abdullah Rıza Ergüven Çevirisi:

Seine Irmağı'dır akan Mirabeau Köprüsü'nden
Ve bizim aşklarımız
Doğru mu şimdi aklıma getirmem
Sevinçlerden sonra acıdır gelen

Zaman bu çalar saat olur gece
Günler geçer ben kalırım öylece

Kalalım yüzyüze ellerimde ellerin
Bir zaman böyle
Geçsin köprüsü altından kollarımızın
Yorgun dalgası sonsuz bakışların

Zaman bu çalar saat olur gece
Günler geçer ben kalırım öylece

Su gibi akar gider sevgiler bir gün
Sevgiler akar gider
Ömür gibi ağır, üzgün
Umut gibi beter büsbütün

Zaman bu çalar saat olur gece
Günler geçer ben kalırım öylece

Günler geçer yıllar geçer haber vermeden
Ne geçen anlar
Ne sevgiler geri gelen
Seine Irmağı'dır akan Mirabeau Köprüsü'nden

Zaman bu çalar saat olur gece
Günler geçer ben kalırım öylece

8. Gertrude Durusoy - Ahmet Necdet Çevirisi:

Mirabeau Köprüsü'nün altından Sen nehri akar
Ve bizim aşklarımız
Neşenin kederden sonra geldiğini
Hatırlamış olsam da ne çıkar

Çal ey saat gel ey gece
Günler geçip gidiyor
Bense olduğum yerde

Hep yüz yüze olalım elin elimde kalsın
Akıp giderken böyle
Köprüsü altından kollarımızın
O yorgun dalgası ölümsüz bakışların

Çal ey saat gel ey gece
Günler geçip gidiyor
Bense olduğum yerde

Aşk da gelir geçer bu akan su gibi
Aşk da gelir geçer
Hayat ne kadar ağır ne kadar durgun
Umutsa öylesine güçlü kuvvetli

Çal ey saat gel ey gece
Günler geçip gidiyor
Bense olduğum yerde

Geçer günler geçer günler haftalar
Ama ne geçmiş zaman
Ve ne de aşkların geri döneceği var
Mirabeau Köprüsü'nün altından Sen nehri akar

Çal ey saat gel ey gece
Günler geçip gidiyor
Bense olduğum yerde

9. Fatma Kethüdaoğlu Çevirisi:

Seine akıyor Mirabeau köprüsünün altından
Aşklarımız
Hatırlatan

Sevinç gelir daima her kederin ardından
Saat çaldı, yine başlıyor gece
Günler beni bırakıp gidiyorlar sessizce...

Yüzüm yüzüne yaslanmış, ellerim avucunda
Kaldığımız zamanlar...
Sanki kollarımızdan bir köprünün altında

Ölümsüz bakışların yorgunluğu sularda...
Saat çaldı, yine başlıyor gece
Günler beni bırakıp gidiyorlar sessizce...

Uzaklaşıyor aşk da, tıpkı akan su gibi
Ağırlaşıyor yaşam
Aşk bitti,

Ama umutlar güçlü ve daha tükenmedi.
Saat çaldı, yine başlıyor gece
Günler beni bırakıp gidiyorlar sessizce...

Haftalar kovalıyor günleri
Ne geçmiş zaman,
Ne de sevdalar dönmüyorlar geri

Seine akıyor Mirabeau köprüsünün altından
Saat çaldı, yine başlıyor gece
Günler beni bırakıp gidiyorlar sessizce...